

в'язки як працівника, навчаться захищати свої права від свавілля роботодавця. Набутий досвід на занятті надасть можливість у майбутньому уникнути небажаних ситуацій та їх наслідків у справжньому житті.

Проведення занять із застосуванням активності, індивідуальності, обізнаності кожного студента дає можливість: одержати задоволення від таких цікавих, не нудних занять; застосовувати на практиці наявні у них знання і практичні навички; у студентів з'являється дух змагання; під час гри засвоюються нові (або недовивчені) знання, висвітлюються прогалини в окремих розділах знань; стимулювати їх до самовдосконалення та здійснення наукової роботи; студенти закріплюють отримані на інших заняттях знання і реально бачать результат своєї праці.

Отже, застосування активних методів навчання сприяє отриманню високих результатів у навчанні та підвищує творчу актив-

and similar papers at core.ac.uk

provided by Institutional Repository of Vadym Hetman Ky

*Г. О. Швиданенко, канд. екон. наук., проф.,
зав. кафедри економіки підприємств,
Н. В. Шевчук, канд. екон. наук, доц.,
кафедра економіки підприємств*

НАВЧАЛЬНІ ІННОВАЦІЇ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ, ЯКІ ЗДОБУВАЮТЬ ДРУГУ ВИЩУ ОСВІТУ

Підвищення якості та ефективності підготовки висококваліфікованих спеціалістів та магістрів з економіки підприємства багато в чому визначається логікою побудови відповідного навчального плану, змістовним наповнення дисциплін, особливо фахового спрямування, рівнем їх науково-методичного забезпечення, формами та методами навчальних технологій тощо.

Однією з найважливіших складових підготовки таких фахівців є практичне спрямування набутих знань і навичок під час опанування певної дисципліни. Тому усі етапи вивчення дисциплін, особливо фахового спрямування, починаючи з робочої програми і закінчуючи формами та змістом контролю, мають бути адаптованими з урахуванням потреб відповідної аудиторії.

Відомо, що термін «методологія» (від грецького «*metagogos*» — шлях, «*logos*» — слово, поняття, вчення про метод). Методу

пізнання властиві п'ять функцій: інструментарна, пошукова, пояснювальна, регулятивна і комюлятивна. Сьогодні реалізація цих функцій в інформаційному суспільстві, економіці знань, що вимагає нових методів навчання, зміни ролі викладача і студента. Викладач має стати важливою сполучною ланкою між майбутнім інноваційно-технологічним світом і сьогоднішнім студентом, зникає їхнє жорстке закріплення за своїми ролями.

Слід зазначити, що універсального рецепту для підвищення ефективності викладення та сприйняття змісту будь-якої дисципліни не існує. Викладач має враховувати: специфіку змісту певної теми, готовність аудиторії сприймати відповідний матеріал у тій формі, яку пропонує викладач, здатність студентів самостійно розібратися в певних проблемах чи необхідність її деталізації та обговоренні в аудиторії тощо. Так, наприклад, студентами Центру магістерської підготовки та Центру післядипломної освіти викладаються такі дисципліни фахового спрямування: «Експертиза та обґрунтування бізнес-проектів» та «Управління капіталом підприємства». Як показав досвід, ефективне сприйняття лекційного матеріалу з дисципліни «Управління капіталом підприємства» відбувається у тому випадку, коли студент виступає в певній мірі в ролі «пасивного слухача» і «активного» — в процесі аналізу і вирішення практичних ситуацій. Це можна пояснити наступним:

— за своїм змістом дисципліна насичена термінологією, яка вимагає чіткого однозначного трактування. Знання такої термінології багато в чому визначають рівень сприйняття не тільки лекційного матеріалу, а і відповідної, особливо зарубіжної, літератури;

— засвоєння дисципліни вимагає володіння певним, досить складним, фінансово-економічним інструментарієм. Перш ніж такі оціночні інструменти використовувати в практичній діяльності, спочатку необхідно глибоко розуміти їх сутність і технологію формування та використання. А саме цьому моменту приділяється значна увага саме на проблемних лекціях.

Ефективне викладення дисципліни «Експертиза та обґрунтування бізнес-проектів» відбувається тільки з використанням у навчальному процесі інноваційних методів навчання. Так, на лекціях застосовується аудіовізуальний матеріал, використовуються проблемні завдання, запроваджені новітні форми, такі як лекція-діалог, лекція-презентація. Як показав досвід, досить ефективним виявився комп'ютерний тренінг.

Крім того, саме для цієї дисципліни доцільним є широке використання методу ситуаційного навчання, який оперує особливим видом істини і, по суті справи, є певною сукупністю оптимальних рішень, кожне з яких вирішує певну проблему. Цей метод дозволяє в процесі обговорення поглиблювати обґрунтування в міру розкриття ситуації прийняття певного варіанту бізнес-проекту.

Проте, слід зазначити, що незалежно від того які форми навчання використовує викладач для студентів, що здобувають другу вищу освіту, обов'язково необхідно адаптувати методичне забезпечення дисциплін для відповідної цільової аудиторії. Специфіка аудиторії та її практична орієнтація, кількість аудиторних годин, сама організація процесу навчання накладають певні вимоги не тільки на викладачів, але і в значній мірі на методичне забезпечення фахових дисциплін.

*О. А. Швиданенко, канд. екон. наук, доц.,
кафедра міжнародної економіки*

ІНДИВІДУАЛЬНО-КОНСУЛЬТАТИВНА РОБОТА ЯК СКЛАДОВА ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Інтеграція української вищої школи до міжнародного освітнього простору висуває нові додаткові вимоги як до характеру взаємовідносин викладачів і студентів у процесі навчання, так і до компетентності сучасного педагога у сфері сучасних освітніх технологій. У зв'язку з цим, ще більш значущою стає проблема розвитку інтелектуального багажу¹ студентів на базі зростаючого різноманіття сучасних технологій індивідуально-консультативної роботи.

Це обумовлено тим, що основна стратегія сучасної освіти полягає в зміні основного суб'єкта освітнього процесу, де не викладач, а студенти стають організаторами і виконавцями навчального завдання у всіх його структурних компонентах. Самоактуалізація особи, що навчається, організація її мислення, генерування нових знань у вільному спілкуванні стають новими завданнями сучасної освіти. Разом з тим, найважливіша частина освітнього

¹ Під інтелектуальним багажем розуміється не тільки функціонування окремих пізнавальних процесів у системі засвоєння як пізнавальної діяльності або навіть активності, але і міжсистемні зв'язки і відносини, що будуються між системами засвоєння, розуміння і відношення до предмету пізнання.